

Glistrup (FP):

»I hvilket omfang er gældende dansk genlovgivning i strid med den internationale tendens?«

Begrundelse

Ud fra den restriktionssyge og angst for alt nyt og spændende, som har præget det danske Folketing i de seneste årtier, har Danmark en speciallovgivning, der spænder ben for, at genteknologisk arbejde kan foregå her i landet i internationalt konkurrencedygtigt tempo.

Da bioteknologien repræsenterer fremtiden, såvel hvad angår et velsignelsesrigt menneskeliv som fremskaffelse af orden i rekordgældlandet Danmark, er det uhyre beklageligt, at Danmark med sin blå lov tilsyneladende tilsidesætter såvel OECD's henstillinger som den positive frihedstendens, der synes at præge udviklingen på området i masser af andre landes lovgivning.

Her er derfor et særdeles betydningsfuldt felt, hvor Danmark i disse år sækker agterud, og hvor der derfor er grund til ved besvarelsen af nærværende spørgsmål at få forfærdelighedskendsgernerne på bordet i al deres oprørende bredde og masse.

Svar (15/3 89):

Miljøministeren (Lone Dybkjær):

Reguleringen af genteknologi er opbygget på forskellig måde i udlandet, afhængigt af om der er indført særregler for hele eller dele af området, om der alene er sket tilpasning af landenes almindelige lovgivning, eller om den eksisterende lovgivning er anset for at regulere området tilfredsstillende.

EF har som bekendt regler under udarbejdelse, som Folketinget behandlede den 1. december 1988. Flere EF-lande har endvidere indført eller er på vej til at indføre regler for genteknologi. USA har et meget detaljeret og gennemgribende regelsæt udarbejdet ud fra den eksisterende lovgivning. OECD enedes i 1986 om at anbefale retningslinjer såvel for brug af gensplejsede mikroorganismer i lukkede anlæg, laboratorier m.m. som for udsætning i miljøet. OECD's såkaldte GILSP-kriterier for lavrisikoorganismer siger, at gensplejsede organismer fra lavrisikoklassen kan behandles med samme indeslutningsgrad som tilsvarende

ikkegensplejsede organismer. For udsætning anbefaler OECD at gå frem fra sag til sag og trinvis fra laboratorium over drivhus til markforsøg i lille eller stor skala.

Det har vist sig, at meget få OECD-lande har fulgt retningslinjerne for lavrisikoorganismer. En række EF-lande afventer de kommende EF-direktiver om genteknologi, før de vil inddrage GILSP-kriterierne i konkret sagsbehandling. Danmark synes her at være langt fremme, når vi i konkrete sager anvender GILSP-kriterierne. I alt er der givet 12 godkendelser til produktion med gensplejsede celler, bakterier og svampe i Danmark, blandt disse endda ét revolutionerende enzym, hvor en dansk virksomhed er kommet først på markedet. Danmark tillader udledning af en vis mængde levende gensplejsede organismer med spildevandet i overensstemmelse med GILSP-kriterierne. Sager af denne art tager ca. to måneder.

Danmark er her på linje med Holland og England, mens Vesttyskland f.eks. hidtil ikke har tilladt udledning, heller ikke selv om den tyske industri har truet med at flytte udenlands. Fra Irland har vi eksempel på, at en dansk virksomhed har fået en restriktiv godkendelse uden udledning, uanset at de irske myndigheder i afgørelsen konstaterer, at den gensplejsede organisme opfylder GILSP-kriterierne. Den samme produktion ville efter alt at dømme have fået tilladelse til en vis udledning i Danmark.

OECD har bedt Danmark om som foregangsland at præsentere et par af de danske godkendelser på et OECD-møde om gener og sikkerhed her i foråret 1989 som led i OECD's arbejde på at gøre GILSP-kriterierne mere håndterbare.

For udsætning i miljøet har Danmark valgt en meget forsigtig kurs. Vi har et forbud i genteknologiloven, men samtidig tillades dispensationer, når det er miljømæssigt forsvarligt. Virksomhederne kan altså bare søge, hvilket jeg flere gange har opfordret dem til, når der har været kritik af dette forbud. Hidtil er der kun kommet én ansøgning. Andre lande som Belgien og Frankrig har været mere gunstigt stillet med en aktiv industri, som har haft hver 15-20 sager til vurdering hos de rådgivende myndigheder inden udsætning i miljøet.

EF-direktivet om udsætning er endnu ikke færdigforhandlet, og indtil da må vi fortsat tage udgangspunkt i OECD's anbefalinger om at gå